

מסורת הש"ס

הוציאו לו פרק חמישי יומא

נדר.

תורה אור

(א) ג'ל' ויראו ראשי
(בדים:) (ג) [שנת קמה:]
(ג) [שקלים פיו מ"ב:]
(ד) [ומספחם פ"ב הי"ג
ע"ש ממנו מ"ה ע"ש:]
[נכ"י אומל' להיפך ויראו
וכי יכול יהו מקרקעין
וכי ויראו וכי יכול לא
מגלן:] (ו) [לעיל נ"ב:]
(ז) [נמוכות ק"ו:] (ח) [נ"י
העב כסוקים הללו ומזה
לישן:]

גליון הש"ס

נב' ועתודותיהם שושתי
תיבתא. עיין סוטה דף טו
ע"כ כנשי ד"ה וירא
שמה ו"ע:

הגהות הב"ח

(א) נב' כנשי ואל כל
קירות הבית מסב קלע
פתחי מקלעות כנשים
ותמורו ופסוקי
וכתיב ופס וזב ממיר:

רבינו חננאל

כל חדרה. הגנו צחדרי חדרים: נ"צ שנה. היו מחרצות ירושלים בגלות דקדקו עד פקידת כורש שעלו לגלות הצית שהרי לסוף ע' גלות יהויקים היתה הפקידה כמו ששינו במגילה (דף י"א:) וי"ח שנה היה מכיבוש יהויקים עד חרצות ירושלים דאמר מר גלו בשבעה גלו בשמונה גלו בשמונה עשרה גלו בתשע עשרה ופירושו גלה כיניו בשבעה שנים יהויקים שהו שמונה לנצודנלר גלו דקדקו וגלותו חרצות ירושלים בשמונה עשר לכיבוש יהויקים שהוא תשע עשרה לנצודנלר דאמר מר שנה ראשונה כיבש ניוה עלה וכיבש יהויקים: עד כהמה. כהמה בנימטריא חמשין ותריין: הגביר לרבים. כספר לניאל כתיב והכי מפרש ליה ר' יוחנן אותו ברית האמור בגפרית ומלח שנאמר זו על אשר עזבו את ברית הגבירי האויב על ישראל שבו אחר: לרבים. לשרים כמו כל רבי מלך צבל (ירמיה לט): מתעסק. בטיול ושטוק: רלפה משונה. אחת מן הטבלאות של שש צברלפה ראה גבוהה מחצרותיה והבין סילקוה מאחר שנסדרה שם: ציחור. צבור: מלעין צעלים. דתנן (מדות פ"ג משנה ה) כל עץ שיש בו תולעת פסול למזבח: צעלי מומין. שאין לארין לעבודה אחרת: נראין ואין נראין. כדמפרש ואזיל צבריתא שהיו דוחקין וצולטין בפרוכת ונראין כשי דדי אשה צולטין מתחת תולקו: ויואלין צברוס. הפרוכה כנגד פתח צמחיתא אמה ערקסין. והפתח צמחיתא אמה ערקסין היה צמקש ראשון: צברוס. מדוצקין זה בזה ואחריו ומצקין זה את זה כמר המוצק את הנקבה: מעוריס. לשון ציבוק כמו (שוקין פ"ג משנה ח) אילן שנפשו ומעורה בקליפה וצמח צילה (דף י.) אס היו מעורות בגידין אסורות: ולא יבאו לראות. הלויס צמזמז. אף על פי שהיו נושאין כלי הקודש כמתקן לא היו רשאין ליכנס בשעת סילוק מסעות שהיו מפרקין את הארון ומנחה להסיעו ממקומו עד שהיו אחריו וצניו כמסין אותו בנרמיקה כמו שכתוב בפרשה וכוסו אותו בנכנסה עור תחש ולקחו בגד תכלת וכוסו וגו'. צבל לשון כסיו: צבים אצים. צלרסיה. אף ישראל צמדנר עדיין לא היו גסין צעניה: נסגרסה לאמרס. האי מעשה צבית שני הוה לאחר שנתגרשו וחורו: לחיפסה ראשונה. לחמילת חיבתן שאין גסין זה בזה: צמאי עסקין. האי מגללן להן הפרוכת מרלאין להן הכרוס: מי הוה כרוס. דקס"ד כרוס: שעה שעה שלמה אלל הארון מזה ומזה קאמר: וצני. שכנגד הפתחים פתח אולם היכל וצית קדשי הקדשים: שלש עשרה פרוכות היו הקדשים שני. שבעה לשבעה שערי העזרה שמים צדציר צמקוס אמה ערקסין ושמים כנגדן לחון צין עליית ההיכל לעליית צית קדשי הקדשים וכי היכי צמקש שני היו פרוכות כנגד הפתחים הכי נמי צמקש ראשון: כרוס. דלורסא. מוציירן צבותל צמני סממנים או

כל הדרה מאי כל הדרה חדרה אתה מאי אתה אומר אומר לו שאני אומר ארון במקומו נגנו שנאמר ויאריוכו הבדים וגו' אומר ליה רבה לעולא מאי משמע דכתיב ויהיו שם עד היום הזה וכל היכא דכתיב עד היום הזה לעולם הוא והכתיב ואת היבוס יושב ירושלם לא הורישו בני בנימין וישב היבוס את בני בנימין בירושלם עד היום הזה הכי נמי דלא גלו והתניא ר' יהודה אומר חמשים ושתים שנה לא עבר איש ביהודה שנאמר על ההרים אשא כבי ונהי ועל נאות מדבר קינה כי נצחו מבלי איש עובר ולא שמעו קול מקנה מעוף השמים ועד בהמה נדרו הלכו בהמה בגימטריא חמשין ושתים הוה ותניא ר' יוסי אומר שבע שנים נתקיימה גפרית ומלח בארץ ישראל ואמר רבי יוחנן מאי טעמא דרבי יוסי אתיא ברית ברית כתיב הכא והגביר ברית לרבים שבוע אחד וכתיב התם ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלהי אבותם אמר ליה הכא כתיב שם התם לא כתיב שם וכל היכא דכתיב שם לעולם הוא מיתבי ומהם מן בני שמעון הלכו להר שעיר אנשים חמש מאות ופלטיה ונעריה ורפיה ועוזיאל בני ישעי בראשם ויכו את שארית הפליטה לעמלק וישבו שם עד היום הזה וכבר עלה סנחריב מלך אשור ובלבל כל הארצות שנאמר ואסיר גבולות עמים ועתודותיהם שושתי תיובתא אמר רב נחמן תנא וחכמים אומרים ארון בלשכת דיר העצים היה גנו אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תנינא מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק וראה רצפה משונה מחברותיה ובה הודיעה את חבריו ולא הספיק לגמור את הדבר עד שיצאה נשמתו וידעו כיחור ששם ארון גלו מאי הוה עבד אמר רבי חלב מתעסק בקדרומו היה תנא דבי רבי ישמעאל שני כהנים בעלי מומין היו מתלעין בעצים וגשמתה קדרומו של אחד מהם ונפלה שם ויצתה אש ואכלתו רב יהודה רמי כתיב ויראו ראשי הבדים וכתיב ויראו החוצה הא כיצד נראין ואין נראין תניא נמי הכי ויראו ראשי הבדים יכול לא יהו זון ממקומן ת"ל ויראו הבדים יכול יהו מקרעין בפרוכת ויוציאין ת"ל ולא יראו החוצה הא כיצד דוחקין ובולטין ויוציאין בפרוכת ונראין כשני דדי אשה שנא' צרור המור דודי לי בין שדי ילין אמר רב קטינא בשעה שהיו ישראל עולין לרגל מגללן להם את הפרוכת ומראין להם את הכרוס שהיו מעוריס זה בזה ואומרים להן ראו חבתכם לפני המקום כחבת זכר ונקבה מתיב רב חסדא ולא יבואו לראות כבלע את הקדש ואמר רב יהודה אמר רב בשעת הכנסת כלים לנרתק שלהם אמר רב נחמן משל לכלה כל זמן שהיא בבית אביה צנועה מבעלה כיון שבאתה לבית חמיה אינה צנועה מבעלה מתיב רב חנא בר רב קטינא מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק וכו' אמר ליה נתגרשה קא אמרת נתגרשה חזרו לחיבתה הראשונה במאי עסקין אי נימא במקדש ראשון מי הואי פרוכת אלא במקדש שני מי הוה כרוס לעולם במקדש ראשון ומאי פרוכת פרוכת דבבי דאמר רבי זירא אמר רב שלשה עשר פרוכות היו במקדש שבעה כנגד שבעה שערים שנים אחת לפתחו של היכל ואחת לפתחו של אולם שנים בדביר ושנים כנגדן בעליה רב אחא בר יעקב אמר לעולם במקדש שני וכרוס דצורתא הוה קיימי דכתיב ואת כל קירות הבית מסב קלע (ב) כרוסין ותמורות ופטורי ציצים וצפה זהב מיושר על המחווקה וכתיב כמעט איש ולויות מאי כמעט איש ולויות אמר רבה בר רב שילא באיש

חוקקין צקירות העץ מלפנים מכותלי האצנים: מסב קלע. לורות רשתות וקליעות: כליש

סמחא. יוכל יהו מקרעין בפרוכת. פרוכת הימה פרוסה צפתת צית קדשי קדשים לצנועת צעלמא ולא משום מחילה. דהא אמה ערקסין הוה צמקש ראשון. וכו' לוקמה צמקש שני דהוי פרוכה. ליכא לוקמה צמקש שני לא הוה ארון וצדיק דלשחיו גמא, ועוד דקלע צמקש ראשון כתיב (מנחות צח). דוחקין ובולטין ויוציאין בפרוכת. לפי שהיה הארון כנגד הפתח כדלמדין במגילה (דף י"א:) ארון ששעה משה כשמונה צדציר היה לו עשר אמות ריוח ממנו לסתול לכל דה ודעתי על עשרים על עשרים ומקום ארון אלו ממעט צדציר דכתיב היה עומד, אלמא צמחיתא דעציר קלי וספתח נמי היה צמחיתא כמותל מורו והיו הבדים צולטין בפרוכת שצפתה (מנחות צח). במקדש ראשון מי הואי פרוכת. אמה ערקסין הוה (ע"ל נ"ב). שנים בדביר. מחמ

תוס' ישנים

ומה מרחס כמו שאנו אומרים לעיל גבי להם הפנים, י"ל שאותם שהיו מעורין זה בזה אין זה נס שכך ששאלם שלמה כמו הוי (צבריה) (דלורסא) דלקמן לרבי אחא, ומקום ארון שלל היה מן המדה לא היו מכירין שלל היה מגביהין להם כל כך וגם לא היו (מוריקין) [מדריקין] וגוף הכרוסין שלל היו מן המדה שהיו נספיקין ה' אמות מיימין וז' אמות משמאל גם בזה לא היו מכירין כל כך. מ"ר.

1. ויאריוכו הבדים ויראו ראשי הבדים מן הקדש עד פני הדביר ולא יראו החוצה ויראו שם עד היום הזה:

מלכים א ח ח
2. ואת היבוס יושב ירושלם לא הורישו בני בנימין וישב היבוס את בני בנימין בירושלם עד היום הזה:

שופטים א כא
3. על ההרים אשא כבי ועל ההרים אשא כבי ונהי ועל נאות מדבר קינה כי נצחו מבלי איש עבר ולא שמעו קול מקנה מעוף השמים ועד היום הזה:

4. גפרית ומלח שרפה כל ארצה לא תזרע ולא תצמח ולא יעלה בה כל עשב כמחפכת סדם ועמרה אדמה וצבאים אשר יהיו בן באפו ובחמולו: דבר כס כב
5. והגביר ברית לרבים שביע אחד ויצי השבוע ישיבות וצב ומנה ועל כנה שקריות משמם ועד כלה ונחצה תפרן עד שמים: דניאל ט כו
6. ואמר על אשר עזבו את ברית ה' אלהי אבותם אשר ברת עמם ברוציאיו אתם מאיין מצרים: דברים כט כד

7. ומזה מן בני שמעון חלבו להר שעיר אנשים חמש מאות ופלטיה ונעריה ורפיה וצדיק וציואל בני ישעי בראשם: יוב
8. ואת שארית הפליטה לעמלק וישבו שם עד היום הזה:

דברי הימים א ד כב-כג
8. כי אמר בכהן ידי עשיתי ומאות ופלטיה צבאות ואסיר גבולות עמים ועתודותיהם שושתי תיובתא אמר רב נחמן תנא וחכמים אומרים ארון בלשכת דיר העצים היה גנו אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תנינא מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק וראה רצפה משונה מחברותיה ובה הודיעה את חבריו ולא הספיק לגמור את הדבר עד שיצאה נשמתו וידעו כיחור ששם ארון גלו מאי הוה עבד אמר רבי חלב מתעסק בקדרומו היה תנא דבי רבי ישמעאל שני כהנים בעלי מומין היו מתלעין בעצים וגשמתה קדרומו של אחד מהם ונפלה שם ויצתה אש ואכלתו רב יהודה רמי כתיב ויראו ראשי הבדים וכתיב ויראו החוצה הא כיצד נראין ואין נראין תניא נמי הכי ויראו ראשי הבדים יכול לא יהו זון ממקומן ת"ל ויראו הבדים יכול יהו מקרעין בפרוכת ויוציאין ת"ל ולא יראו החוצה הא כיצד דוחקין ובולטין ויוציאין בפרוכת ונראין כשני דדי אשה שנא' צרור המור דודי לי בין שדי ילין אמר רב קטינא בשעה שהיו ישראל עולין לרגל מגללן להם את הפרוכת ומראין להם את הכרוס שהיו מעוריס זה בזה ואומרים להן ראו חבתכם לפני המקום כחבת זכר ונקבה מתיב רב חסדא ולא יבואו לראות כבלע את הקדש ואמר רב יהודה אמר רב בשעת הכנסת כלים לנרתק שלהם אמר רב נחמן משל לכלה כל זמן שהיא בבית אביה צנועה מבעלה כיון שבאתה לבית חמיה אינה צנועה מבעלה מתיב רב חנא בר רב קטינא מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק וכו' אמר ליה נתגרשה קא אמרת נתגרשה חזרו לחיבתה הראשונה במאי עסקין אי נימא במקדש ראשון מי הואי פרוכת אלא במקדש שני מי הוה כרוס לעולם במקדש ראשון ומאי פרוכת פרוכת דבבי דאמר רבי זירא אמר רב שלשה עשר פרוכות היו במקדש שבעה כנגד שבעה שערים שנים אחת לפתחו של היכל ואחת לפתחו של אולם שנים בדביר ושנים כנגדן בעליה רב אחא בר יעקב אמר לעולם במקדש שני וכרוס דצורתא הוה קיימי דכתיב ואת כל קירות הבית מסב קלע (ב) כרוסין ותמורות ופטורי ציצים וצפה זהב מיושר על המחווקה וכתיב כמעט איש ולויות מאי כמעט איש ולויות אמר רבה בר רב שילא באיש

9. צרור המור דודי לי בין שדי ילין:

10. ולא יבאו לראות כבלע את הקדש ומתה: במדבר ד כ

11. ואת כל קירות הבית מסב קלע פתחי פתחות פרוכים ותמורת ופטורי ציצים מלפנים ולחיצון: מלכים א ו כט
12. ואת כל קירות הבית מסב קלע פתחי פתחות פרוכים ותמורת ופטורי ציצים וצפה זהב מיושר על המחווקה ומקדש שני מי הוה כרוס לעולם במקדש ראשון ומאי פרוכת פרוכת דבבי דאמר רבי זירא אמר רב שלשה עשר פרוכות היו במקדש שבעה כנגד שבעה שערים שנים אחת לפתחו של היכל ואחת לפתחו של אולם שנים בדביר ושנים כנגדן בעליה רב אחא בר יעקב אמר לעולם במקדש שני וכרוס דצורתא הוה קיימי דכתיב ואת כל קירות הבית מסב קלע (ב) כרוסין ותמורות ופטורי ציצים וצפה זהב מיושר על המחווקה וכתיב כמעט איש ולויות מאי כמעט איש ולויות אמר רבה בר רב שילא באיש

מוסף רש"י

חמישים ושתים שנה. משאלו מימי צדקיה מנחות ירושלם עד שנפקדו מימי כורש ואלו על מהם לייקד את הבית י"ח שנים קודם גמר הבנין שהיה לסוף ע' שנה שמת שמים לנרשיו כדלמדין במגילה (שבת

סמחא. יוכל יהו מקרעין בפרוכת. פרוכת הימה פרוסה צפתת צית קדשי קדשים לצנועת צעלמא ולא משום מחילה. דהא אמה ערקסין הוה צמקש ראשון. וכו' לוקמה צמקש שני דהוי פרוכה. ליכא לוקמה צמקש שני לא הוה ארון וצדיק דלשחיו גמא, ועוד דקלע צמקש ראשון כתיב (מנחות צח). דוחקין ובולטין ויוציאין בפרוכת. לפי שהיה הארון כנגד הפתח כדלמדין במגילה (דף י"א:) ארון ששעה משה כשמונה צדציר היה לו עשר אמות ריוח ממנו לסתול לכל דה ודעתי על עשרים על עשרים ומקום ארון אלו ממעט צדציר דכתיב היה עומד, אלמא צמחיתא דעציר קלי וספתח נמי היה צמחיתא כמותל מורו והיו הבדים צולטין בפרוכת שצפתה (מנחות צח). במקדש ראשון מי הואי פרוכת. אמה ערקסין הוה (ע"ל נ"ב). שנים בדביר. מחמ